

zaaknummer 2011 T 529 (4)

Advies van 30 augustus 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam]

geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven,

tegen:

[naam]

geboren op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tot 1974 lid van de Congregatie Broeders Franciscanen Bleijerheide,
thans priester van het bisdom [plaats] en werkzaam als pastoor te
[plaats],
juridisch adviseurs: mrs. G.J. van Oosten en G.J.M. van Spanje.

1. De procedure

1.1. Het klaagschrift met bijlagen, gericht tegen onder meer aangeklaagde, is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 16 januari 2012. Op 21 maart 2012 is bij de griffie een verweerschrift met bijlagen ingekomen van mr. Van Oosten voornoemd namens aangeklaagde. Nadien zijn van (de gemachtigden van) beide partijen nog een groot aantal e-mails en brieven met bijlagen ontvangen. Deze zijn in het dossier gevoegd.

1.2. Op 9 augustus 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote mevrouw [naam]. Klager heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Weller voornoemd.

Aangeklaagde is verschenen met de heer [naam] en heeft zijn standpunt eveneens toegelicht. Hij werd bijgestaan door de mrs. Van Oosten en Van Spanje voornoemd.

2. De klacht

2.1. Klager verbleef in de periode 1968 tot 1972 in het [instelling] te [plaats] (verder: het pensioonaat). Aldaar is klager door meerdere broeders misbruikt, waaronder aangeklaagde.

2.2. Klager kwam in 1970 of 1971, hij zat toen in de vijfde klas van de lagere school en was tien of elf jaar oud, in contact met aangeklaagde. Nadien is klager een aantal keren door aangeklaagde seksueel misbruikt.

De eerste maal was tijdens een muzikles, die door aangeklaagde op het pensionaat werd gegeven. Bij een pianoles, die aan een klein groepje leerlingen werd gegeven, zat klager rechts naast aangeklaagde op de pianokruk. Aangeklaagde ging met zijn rechterhand in de linkerbroekspijp van klager. Klager schoof wat op om te laten merken dat hij daarvan niet gediend was. Aangeklaagde ging vervolgens echter met zijn rechterhand achterin de broek van klager en tussen diens billen. Klager sloeg de klep van de piano hard dicht en ging ervandoor.

De tweede maal was toen klager binnenliep bij een door aangeklaagde geleide gespreksgroep. Klager zag dat aangeklaagde tegen andere leerlingen vertelde hoe je bij jezelf moest 'wrijven' en hoe je dat bij hem, aangeklaagde, moest doen. Aangeklaagde had bij die gelegenheid een leerling op schoot. Kort daarna vertelde aangeklaagde aan klager dat hij toen seksuele voorlichting had gegeven. Hij sloeg klager bij die gelegenheid.

Het derde en vierde voorval betrof het door aangeklaagde met zijn stijve geslacht 'aanrijden' tegen klager. Eenmaal gebeurde dat op de speelplaats. Klager rende toen snel weg. De tweede maal gebeurde het op de kamer van aangeklaagde, die klager daarbij in een hoek drukte.

2.3. Het misbruik op het internaat heeft het leven van klager vergald. Het heeft zijn carrière verwoest en zijn fysieke en geestelijke welzijn enorm geschaad, maar bovenal zijn persoonlijkheid verminkt. Klager is een persoon geworden die hij nooit heeft willen worden. Hij wordt regelmatig achtervolgd door angsten en de beelden van het op het pensionaat gebeurde geweld en misbruik. Klager is eenzaam en angstig.

Rond zijn dertigste levensjaar heeft klager een zelfmoordpoging ondernomen. Hij is in het ziekenhuis opgenomen en heeft zich daar hevig verzet tegen behandeling omdat die hem deed denken aan het misbruik in de ziekenzaal van het pensionaat. Klager is na deze zelfmoordpoging in de WAO gekomen.

Hij heeft sinds twintig jaar therapie en aanzienlijke medicatie, doch de confrontatie met het verleden blijft. De publiciteit rond het misbruik in de R.K.-Kerk en vooral de ontkenning dat men met het misbruik bekend was, wekt bij klager grote woede vanwege de onrechtvaardigheid ervan.

2.4. Klager heeft de volgende doelen met de klachtenprocedure:

- a. een oprechte en werkelijke erkenning van hetgeen hem is aangedaan in de jaren op het pensionaat. Het gaat daarbij niet alleen om het seksuele misbruik, doch ook om de lichamelijke en geestelijke mishandeling;
- b. maatregelen tegen diegenen die toentertijd verantwoordelijk waren en nu nog posities binnen "de Orde" bekleden, voor zover dat nog zinvol is;
- c. het hervinden van enig zelfrespect.

Klager verzoekt om toekenning van een financiële compensatie.

3. Het verweer

3.1. Aangeklaagde betwist ten stelligste dat hij zich schuldig heeft gemaakt aan (seksueel) misbruik. Aangeklaagde stelt dat er geen bewijs is van derden, slechts een aantal klagers ondersteunt elkaars verhaal. Dat is echter niet een verhaal conform te waarheid. Klagers nemen elkaars verklaringen, die zij delen via diverse fora, van elkaar over. Aangeklaagde is door klagers publiekelijk zwart gemaakt. Aangeklaagde voelt zich daardoor zeer gegriefd.

3.2. Aangeklaagde wijst erop dat de onderhavige klacht van klager voor een deel niet ziet op seksueel misbruik als bedoeld in de Procedure. Bovendien zat klager in de door hem bedoelde periode op de lagere school, terwijl aangeklaagde slechts bemoeienis had met de middelbare school. Aangeklaagde kent klager dan ook niet.

3.3. Aangeklaagde wijst erop dat hij veel steunbetuigingen van oud-leerlingen heeft gekregen. Hij heeft destijds dan ook geprobeerd om het strenge tuchtregime op het pensionaat te veranderen. Het is de reden dat aangeklaagde op enig moment door de leiding van het pensionaat naar elders is overgeplaatst. Als toen (geruchten over) seksueel misbruik door aangeklaagde bekend zou zijn geweest, was dat door de leiding zeker mede aangegrepen om hem te ontslaan. Ook de leden van zijn huidige parochie steunen hem in groten getale.

3.4. Aangeklaagde concludeert dat de klacht volledig ongegrond is. Voor het geval de Klachtencommissie niet aanstonds daartoe zou adviseren, derhalve voorwaardelijk, doet hij een verzoek tot nader onderzoek door of in opdracht van de Klachtencommissie.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de vanaf 1 november 2011 geldende Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-.K. Kerk.

4.2. Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebuiken en doorgeven daarvan.

4.3. Met betrekking tot hetgeen klager stelt te hebben gezien toen hij binnenliep bij een door aangeklaagde geleide gespreksgroep komt de Klachtencommissie tot het oordeel dat, wat daarvan verder ook zij (door aangeklaagde is het betwist), geen sprake is van seksueel misbruik van klager als omschreven in artikel 1.3 van de Procedure. Klager stelt dat hij, ongewild, getuige is geweest van door aangeklaagde bij anderen verrichte seksuele handelingen, doch aangevoerd noch gebleken is dat klager toen op enigerlei wijze gedwongen werd of onder druk werd gezet om die (gestelde) handelingen te aanschouwen. Klager kon zich onttrekken aan de situatie hetgeen hij naar hij stelt ook heeft gedaan. Gelet daarop wordt dit gestelde incident verder buiten beschouwing gelaten.

4.4. De overige door klager gestelde feiten moeten naar het oordeel van Klachtencommissie worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van

de Procedure. Beoordeeld dient te worden of het door klager gestelde in voldoende mate aannemelijk kan worden geacht.

4.5. De Klachtencommissie constateert dat voor de eigen klacht van klager geen concreet (steun-)bewijs voor handen is. Er zijn geen getuigen(-verklaringen) voorhanden die (kunnen) verklaren over misbruik van klager door aangeklaagde. Er zijn evenmin verklaringen van derden overgelegd waaruit volgt dat klager in het verleden reeds met hen heeft gesproken over het gestelde misbruik door aangeklaagde. Klager heeft om hem moverende redenen uitdrukkelijk geweigerd informatie over te leggen van de psycholoog die hem bijna twintig jaar heeft behandeld. Zijn echtgenote heeft ter zitting desgevraagd wel verklaard over, met name, de heftige reactie van klager op bepaalde zaken die volgens haar te herleiden is tot het misbruik (zoals het niet in huis willen nemen van een piano), doch van concrete in het verleden tegenover haar gedane uitlatingen van klager over het gestelde misbruik heeft ook zij geen gewag gemaakt.

4.6. De eigen verklaring van klager ter zitting is op de Klachtencommissie op zichzelf oprecht overgekomen. Die verklaring wijkt wel in belangrijke mate af van en is aanzienlijk uitgebreider dan hetgeen in de schriftelijke klacht is neergelegd. Dat heeft invloed op de beoordeling van de klacht, temeer omdat op diverse (internet-)fora klachten tegen aangeklaagde zijn beschreven en daardoor thans zeer moeilijk te herleiden is in hoeverre de door klager beschreven gebeurtenissen steeds deel hebben uitgemaakt van zijn eigen klacht tegen aangeklaagde, waarmee overigens niet gezegd is dat klager opzettelijk niet de waarheid spreekt.

4.7. Bij het vorenstaande komt dat ook de verklaring van aangeklaagde op de Klachtencommissie oprecht overgekomen is. Aangeklaagde heeft de door klager gestelde gebeurtenissen steeds ten stelligste ontkend en betwist.

4.8. Als enig steunbewijs voor de klacht is naar voren gebracht een klacht van de heer [naam] tegen aangeklaagde. Tot de aannemelijkheid van het gestelde misbruik van klager door aangeklaagde kan de klacht van [naam] echter niet voldoende bijdragen, omdat de klacht van [naam] ziet op een volledig ander feitencomplex, met name waar het de door [naam] gestelde wijze van misbruik door aangeklaagde aangaat.

4.9. Gelet op het vorenstaande komt de Klachtencommissie tot het oordeel dat de klacht van [naam], als al wordt aangenomen dat die gegrond is hetgeen door aangeklaagde wordt betwist, niet voldoende is om op basis daarvan (in combinatie met de verklaring van klager) te adviseren de klacht van klager tegen aangeklaagde gegrond te verklaren. De Klachtencommissie ziet daarom geen aanleiding om [naam] als getuige te horen, zoals door klager is verzocht.

4.10. Gezien al het voorgaande, is de slotsom dat de Klachtencommissie adviseert tot het niet gegrond verklaren van de klacht.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Haarlem-Amsterdam de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 30 augustus 2012 door mr. R.J.M. Smit, voorzitter, prof. dr. H.B.M. van de Wiel en mr. P.A. Schaafsma, leden, bijgestaan door mr. M.J.C. van Leeuwen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Bisschop van Haarlem-Amsterdam en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de Bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de Bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Bisschop.